

Fundusze Europejskie
dla Świętokrzyskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

WOJEWÓDZTWO
ŚWIĘTOKRZYSKIE

18-24 listopada

Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach

Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach (EAAD, ang. European Antibiotic Awareness Day) został ustanowiony w 2008 r. przez Komisję Europejską, natomiast w 2015r. Światowa Organizacja Zdrowia po raz pierwszy ogłosiła Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach (WAAW, ang. World Antibiotic Awareness Week), który corocznie obchodzony jest w dniach 18-24 listopada. Obie ogólnopolskie kampanie wiedzy o antybiotykach koordynuje w Polsce Narodowy Instytut Leków. W bieżącym roku wybrano nowy temat dla Światowego Tygodnia Wiedzy o Antybiotykach, który brzmi „EDUKUJ. WSPIERAJ. DZIAŁAJ TERAZ”.

Głównym celem podejmowanych działań jest zwrócenie uwagi i podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska narastania i rozprzestrzeniania się oporności na antybiotyki wśród drobnoustrojów wywołujących zakażenia u człowieka. Konsekwencją utraty skuteczności antybiotyków w efekcie nieracjonalnego ich stosowania jest ograniczenie możliwości skutecznego leczenia infekcji, a więc zwiększająca się zachorowalność i śmiertelność z powodu zakażeń.

Co wpływa na wzrost oporności drobnoustrojów na antybiotyki?

- Nadmierne i/lub niewłaściwe stosowanie środków przeciwdrobnoustrojowych u ludzi, zwierząt i roślin
- Nadmierne i/lub niewłaściwe stosowanie antybiotyków w medycynie, weterynarii a także w hodowli zwierząt
- Nieracjonalne przepisywanie antybiotyków np. na leczenie zakażeń wirusowych
- Nieprzestrzeganie zaleceń przez pacjentów w tym przyjmowanie antybiotyków w niewłaściwych odstępach czasu, zbyt krótko i niezgodnie z zaleceniami lekarza
- Brak dostępu do czystej wody, urządzeń sanitarnych i higieny zarówno dla ludzi, jak i zwierząt
- Brak wystarczającej kontroli zakażeń
- Nadużywanie antybiotyków podczas pandemii COVID-19.

Jakie problemy generuje antybiotykooporność?

- Coraz większa liczba infekcji (m.in. zapalenie płuc, gruźlica, sepsa, rzeżączka, salmonelloza) staje się znacznie trudniejsza do wyleczenia, ponieważ dotychczas stosowane antybiotyki są mniej skuteczne
- Nadużywanie antybiotyków, ich nieprawidłowe stosowanie i kontrola doprowadziły do wyselekcjonowania tzw. „superbakterii”, szczepów bakterii, które rozwinęły oporność na działanie lecznicze wielu antybiotyków powszechnie stosowanych w medycynie, przez co leczenie zakażeń przez niego spowodowanych jest bardzo ograniczone lub prawie niemożliwe
- Izolujemy coraz więcej szczepów bakterii opornych na wszystkie dostępne leki
- Warto także pamiętać, że oporność na antybiotyki wydłuża czas hospitalizacji, zwiększa ryzyko niepowodzenia terapii i śmiertelność, oraz podwyższa koszty leczenia

Antybiotykooporność może dotknąć każdego, w każdym wieku i w każdym kraju!

W międzynarodowym badaniu na temat antybiotykoopornych zakażeń na świecie podano, że:

1. 4,95 mln zgonów na świecie powiązanych jest z zakażeniami wywołanymi przez bakterie oporne na antybiotyki
2. 1,27 mln zgonów spowodowanych jest przez patogeny bakteryjne oporne na wszystkie dostępne antybiotyki
3. Najwięcej zgonów (1,5 mln) odnotowano w zakażeniach dolnych dróg oddechowych
4. Wiodącymi patogenami były wielooporne *Escherichia coli* a następnie *Staphylococcus aureus*, *Klebsiella pneumoniae*, *Streptococcus pneumoniae*, *Acinetobacter baumannii* i *Pseudomonas aeruginosa*

Występowanie bakterii opornych na antybiotyki stało się codziennym problemem szpitali w całej Europie

- Zakażenia wywołane bakteriami opornymi na antybiotyki powodują wzrost zachorowalności i śmiertelności pacjentów jak również wydłużenie okresu hospitalizacji

- Oporność na antybiotyki często prowadzi do opóźnienia włączenia właściwej terapii antybiotykowej
- Niewłaściwa bądź opóźniona terapia antybiotykowa u pacjentów z ciężkimi zakażeniami wiąże się z gorszymi wynikami leczenia oraz niejednokrotnie śmiercią pacjenta
- Liczba antybiotyków będących w badaniach klinicznych jest niewielka i, jeśli oporność na antybiotyki będzie nadal wzrastać, nie będzie antybiotyków gwarantujących efektywną terapię.

Co każdy z nas może zrobić w celu przeciwdziałania zjawisku antybiotykooporności?

- Stosuj antybiotyki tylko wtedy, gdy zostały przepisane przez lekarza i nie żądaj ich, jeśli lekarz twierdzi, że ich nie potrzebujesz
- Stosując antybiotyki, postępuj zgodnie z zaleceniami lekarza – sam nie skracaj terapii
- Nie udostępniaj antybiotyków stosowanych obecnie, nie używaj i nie udostępniaj antybiotyków pozostałych po poprzedniej terapii
- Zapobiegaj infekcjom poprzez regularne mycie rąk, higieniczne przygotowywanie posiłków, unikanie bliskiego kontaktu z chorymi, aktualizację szczepień i uprawianie bezpiecznego seksu
- Przygotowuj żywność w sposób higieniczny, staraj się wybierać żywność, która została wyprodukowana bez użycia antybiotyków w hodowli zwierząt.

Bibliografia

<https://www.nfz.gov.pl/antybiotyki-stosuj-z-rozwaga/europejski-dzien-wiedzy-o-antybiotykach/>

<https://antybiotyki.edu.pl/edwa/>

<https://www.swietokrzyskie.pro/europejski-dzien-wiedzy-o-antybiotykach-2/>

<https://www.swietokrzyskie.pro/file/2024/11/3.-INFORMACJA-NA-TEMAT-OPORNOSCI-NA-ANTYBIOTYKI.pdf>

<https://www.gov.pl/web/psse-rzeszow/europejski-dzien-wiedzy-o-antybiotykach-i-swiatowy-tydzien-wiedzy-o-antybiotykach-2023>